

DOI: 10.31866/2410-1311.42.2023.293767
УДК 338.48-611:167]:130.2

CULTURAL STUDIES, FESTIVAL STUDIES ТА ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ФЕСТИВАЛЬНИХ ПРАКТИК

Марина Козловська

Доктор філософії,
Київський національний університет
культури і мистецтв,
Київ, Україна
ORCID: 0000-0002-2906-672X
e-mail: mkozlovska@knukim.edu.ua

Для цитування:

Козловська, М. (2023). Cultural Studies, Festival Studies та перспективні напрями досліджень фестивальних практик. *Питання культурології*, 42, 140–151. doi: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.42.2023.293767>

Мета статті — проаналізувати потенціал конвергенції Festival Studies і Cultural Studies, окреслити перспективні напрями досліджень фестивальних практик на сучасному етапі на базі кореляції зазначених студій. *Результати дослідження*. На відміну від дискурсів про фестивальний туризм і фестивальний менеджмент, які оперують кількісними методами, дискурс щодо ролі, значення та впливу фестивалів на суспільство та культуру і навпаки підкреслює не лише важливість якісного аналізу фестивальної практики, але й передбачає конвергенцію Festival Studies і Cultural Studies. У результаті цієї конвергенції виникає спільне поле дослідницьких підходів, що допомагає розкрити культуротворчий потенціал фестивальних практик і рухів та представити фестивалі як важливий складник метасистеми культури. *Наукова новизна* дослідження полягає у тому, що вперше в українській культурології розглянуто конвергенцію Festival Studies і Cultural Studies як перспективний методологічний підхід, покликаний збагатити обидва напрями, завдячуючи насамперед якісному культурологічному аналізу фестивальної практики. *Висновки*. З'ясовано, що з позиції Cultural Studies фестивалі є конфігурацією або ж формою культурної демонстрації та культурної комунікації, вони конституюють простір для генерації оповіді, досвіду та пам'яті, а також є публічною сферою, до якої залучені суб'єкти як активні учасники та творці цієї сфери і водночас реципієнти культурно-мистецьких сенсів, що перебувають під її впливом. Доведено, що багато цікавих і актуальних тем, пов'язаних з фестивальною практикою, ті, які потребують ґрунтовного аналізу, підкреслюють важливість конвергенції Festival Studies і Cultural Studies, об'єднання їхніх методологічних потенціалів, що допоможе розширити фокус аналізу, запропонувавши нові ракурси бачення та аспекти, не представлені кількісними дослідженнями в межах туризму, менеджменту та маркетингу.

Ключові слова: Cultural Studies; Festival Studies; фестиваль; фестивалісна практика; фестивалісний простір; івенти; конвергенція; культурна ідентичність

Вступ

Festival Studies — міждисциплінарний напрям досліджень фестивалісних рухів і практик, що представлений переважно двома основними підходами: перший укорінений в антропології (найвідомішою є робота А. Фаласці (Falassi, 1987) «Час поза часом: есеї про фестиваль»), тоді як другий тяжіє до сфери рекреації та дозвілля, особливо відобразився на «літературних розвідках впливу івентів і фестивалів» (Langen & Garcia, 2009, p. 3) та представлений працями Дж. Річі (Ritchie, 1984) і Д. Гетца (Getz, 1990, 1997). Зокрема, останній намагався систематизувати знання про фестивалі та заклав підвалини Festival Studies як частину ширшого поля Event Studies. На основі детального огляду статей, присвячених фестивалям та опублікованих в англійських дослідницьких журналах до 2008 р., Д. Гетц (Getz, 2010) сформулював три дискурси в межах Festival Studies: а) дискурс про роль, значення та вплив фестивалів на суспільство та культуру; б) дискурс про фестивалісний туризм; в) дискурс про фестивалісний менеджмент.

Вищезазначене позиціонування Festival Studies щодо Event Studies має свою логіку, але потребує залучення ширшого методологічного і дискурсивного поля, як-от Cultural Studies, що уможливить розкрити культуротворчий потенціал фестивалісних практик і рухів та представити фестивалі як важливий складник метасистеми культури. І це закономірно, оскільки фестиваль концептуально є не лише сегментом індустрії дозвілля, але й, як зазначала Л. Донеллі (Donnelly, 2017), конфігурацією або ж формою культурної демонстрації та простором культурних перемовин (р. 89), відповідно, культурної комунікації. Саме в такому контексті фестиваль більше цікавить культурологів, які, зокрема, мають приділяти увагу й методологічним питанням, пов'язаним з позиціонуванням Festival Studies в ширшому соціогуманітарному полі, що допоможе збагатити та розвинути їх культурологічний дискурс на противагу менеджменту та Tourist Studies. Поки що українські вчені не проявляють масового та сталого інтересу до методологічного аспекту Festival Studies, що підкреслює актуальність представленої дослідження.

Аналіз попередніх досліджень

Окрім вищезгаданих підходів і робіт А. Фаласці, Дж. Річі та Д. Гетца, значимо важливе спостереження М. Сассателлі та Д. Джорджі, які у своєму есе «Фестивалі та культурна публічна сфера», беручи до уваги роботу та дослідження, присвячені фестивалям останніх 30 років, роблять висновок, що значно більший інтерес до фестивалів наявний у сферах туризму, маркетингу та менеджменту, аніж у гуманітаристиці (Delanty, 2011, p. 12). Самі ж авторки наголошують, що Cultural Studies можуть бути ефективною методологічною основою для конкретних тем досліджень фестивалісних практик і здатні розширити фокус аналізу, запропонувавши нові ракурси бачення та аспекти, не представлені в галузях туризму, менеджменту та маркетингу. Багато зусиль до перетворення

дослідження фестивалів на академічний дискурс доклав Д. Клайк (Klaic, 2014), який наголошував на їхній активній участі у формуванні соціокультурного капіталу. У щонайменше семи публікаціях Європейської асоціації фестивалів (EFA) впродовж 2006–2017 рр. висвітлювалися цікаві дискусії та думки про особливості та підходи до дослідження фестивалів (De Greef & Deventer, 2006, 2008; Deventer & Reissig, 2009, 2012; Bishop, 2016; Mundi, 2016). Вони містять матеріали конференцій і семінарів організаторів фестивалів, есе провідних експертів з європейської культурної політики, теоретичні візії акторів і режисерів, статті та інтерв'ю. Водночас разом із Фондом «Азія–Європа» організація публікувала праці, присвячені практичним аспектам культурного та фестивального менеджменту. Неможливо залишити поза увагою збірки «Менеджмент фестивалів та івентів: міжнародна мистецька і культурна перспектива» (Yeoman, 2011) та «Фестивали та культурна публічна сфера» (Giorgi, 2011), зокрема останню, де сучасні фестивалі розглянуто як автономні соціальні тексти на базі міждисциплінарного підходу. Антологія «Зосередження на фестивалях: вивчення європейських кейсів та перспектив» (Newbold, 2015) містить широкий спектр теоретичних підходів і прикладів з фестивальної практики, що підкреслюють значення фестивалю для сучасного суспільства та прокладають шляхи його наукового осмислення. Також хотілося б зазначити роботи П. Янса (Jansa, 2017), М. Даффі та Дж. Мейр (Duffy & Mair, 2021), Г. Річардса і Б. Кінґа (Richards & King, 2022) та ін.

■ Мета статті

Мета дослідження — проаналізувати потенціал конвергенції Festival Studies і Cultural Studies, окреслити перспективні напрями досліджень фестивальних практик на сучасному етапі на базі кореляції зазначених студій.

■ Результати дослідження

К. Йогансон і Р. Фрімен (Johanson & Freeman, 2013) у своєму тематичному дослідженні розглядають письменницький фестиваль Eye of the Storm, що проводиться в Аліс-Спрінґс, як повернення до досучасного стилю читання вголос, у якому аудиторія бере активну участь (р. 304). Це перетворює фестиваль на особливу категорію івентів, де досвід читання набуває соціального виміру з відчуттям причетності до літературної спільноти. Основна мета дослідження полягала в тому, щоб з'ясувати, яка мотивація відвідувати подібні фестивалі і чи посилюють такі відвідування враження від прочитаного. Автори виявили, що основна причина відвідування фестивалю пов'язана з нетворкінгом і потребою в соціальній комунікації (Johanson & Freeman, 2012, р. 311). Цікаво, що навіть під час спокійного прослуховування респонденти переживали відчуття «комунального діалогу».

М. Вебер (Weber, 2015) вважає, що адекватна модель дослідження аудиторії літературного фестивалю чекає на свого майбутнього розробника, через що аудиторія на літературних фестивалях — це група споживачів-популістів і популяризаторів, які некритично долучаються до масової культури, пропагованої у фестивальному середовищі, або вона позиціонується в контексті «ідеалізації особливих якостей фестивального досвіду» (р. 84). Тому авторка працює над

схемою аналізу фестивальної аудиторії через поєднання кількох концепцій аудиторії з історії книги, медіа та комунікаційних досліджень, театру та перформансу. З огляду на це М. Вебер (Weber, 2015) стверджує, що індивідуальний досвід учасника може мати кілька вимірів: естетичний, когнітивний, емоційний і соціальний. Кожен з цих вимірів пов'язаний з особистими цінностями, історією, смаками та очікуваннями. Ці теоретичні припущення вона намагається підтвердити через порівняння свого досвіду відвідування літературного фестивалю з описами відвідувачів, які взяті з онлайн-блогів (р. 90). Як зазначає П. Янса (Jansa, 2017), підхід, ґрунтований на вибірці проаналізованих блогів, є досить сумнівним: так, блоги можуть бути цікавим джерелом інформації, але щодо вивчення досвіду окремого учасника, то його краще доповнити додатковими даними, отриманими за допомогою інших каналів і методів дослідження (наприклад, глибокі інтерв'ю з авторами блогів) (р. 200).

Якщо М. Вебер пропонує багатовимірну структуру для розуміння аудиторії літературного фестивалю, то Б. Дрісколл (Driscoll, 2015) розглядає лише емоційний вимір, щоб дослідити емоційне залучення аудиторії через певний набір реакцій, приміром, в межах Melbourne Writers' Festival. Її дослідження ґрунтується на кількох припущеннях: перше, члени аудиторії позиціюють себе як активних учасників і ця участь є інтелектуальною, емоційною та інтимною, а друге — трактування літературного фестивалю як інституції, що конституює інтимну публічну сферу та емоційний простір спільного споживання, досвід соціальної приналежності (pp. 862–869). І цьому активно сприяють соціальні медіа, такі як Twitter, що поширюють цей емоційний простір інтимної публічної сфери. Тому для кількісного аналізу емоційної реакції відвідувачів Б. Дрісколл обрала два набори даних: твіти з офіційним хештегом #mwf13 і відповіді на два конкретні запитання в межах онлайн-опитування аудиторії, проведеного організаторами фестивалю у 2013 р. Набір даних твітів містить коментарі не лише відвідувачів, а й організаторів та авторів. Оскільки підсумкова статистика не розрізняє їх, то неможливо знати, як організатори впливають на кінцеві результати. Це зовсім інший підхід, ніж у К. Йогансона і Р. Фрімена, які не брали до уваги залучених до «пропозиції» фестивалю учасників, однак Б. Дрісколл переконана у ще більшій його ефективності як складника «мультиметодологічного» дослідження. Також важливо розуміти, що якісні методи можуть бути внеском Cultural та Communication Studies у дослідження фестивалів, оскільки їх кількісна оцінка переважно є сферою дослідження туризму та маркетингу фестивалів.

Ще однією точкою перетину Festival Studies та Cultural Studies є зв'язок проблеми ідентичності з питаннями влади, соціальної стратифікації, етнічної та расової приналежності. Примітною у цьому сенсі є розвідка вчених Т. Ху і Р. Нунана, присвячена китайському фестивалю «Go for Gold» у колишньому шахтарському містечку Нандле. Цей фестиваль є прикладом івенту, де одяг, декорації, їжа та музика є частиною атмосфери заходу, а не стандартним аспектом життя Нандле. У зв'язку з цим автори стверджують, що намагання Нандле створити особливу китайську атмосферу «підриває» регіональну автентичність події (Khoo & Noonan, 2011, p. 499). Так автори намагаються актуалізувати дискусію

щодо наслідків деяких фестивалів для місцевої культурної спадщини та ідентичності місця.

У статті «Що таке вибух?» М. Фальзон і Ч. М. Кассар (Falzon & Cassar, 2015) зосереджуються на конкретній темі, пов'язаній з організацією традиційних мальтійських фестивалів на честь католицьких святих. У процесі свого аналізу вони приділяють особливу увагу феєрверкам, які є обов'язковою частиною цих фестивалів, оскільки шум, що виникає від них, є «культурним продуктом» і важливим елементом публічного простору, «складником ідентичності» та «маркером територіальності», засобом конкуренції між місцевими групами (р. 144). Але шум від феєрверків також можна розглядати як різновид насильства. На думку авторів, це питання є джерелом розбіжностей між традиціями та сучасністю, між історією та ідентичністю Мальти та сучасною державою Мальта — частиною Європейського Союзу, тобто «сучасного західного суспільства». Як бачимо, актуалізується тема колоніалізму, яку також у своїй роботі порушує Л. Донеллі, коли пише про «Rue Créole» — культурний фестиваль, що проходить на французьких Антилських островах. За словами дослідниці, він конститує простір, який генерує наративи, досвід і спогади, дає змогу переміщеним особам налагоджувати зв'язки з батьківщиною. Але якщо ці івенти організовує панівна група (французький уряд) і їхніми учасниками-споживачами є не лише діаспора, а й креольці? Це питання особливо стосується взаємної напруги різних, але водночас подібних культурних ідентичностей, культурної єдності та комунікації. Л. Донеллі (Donnelly, 2017) намагається відповісти на нього, використовуючи просторовий аналіз двох концертів, які відбулися на вулиці Креоль: концерт Акію як приклад просторового дисонансу внаслідок розбіжностей між баченням організаторів і бажаннями інсайдерів, та концерт Калі, де різні соціокультурні верстви творять простір, який є водночас локальним і космополітичним, таким, що не домінує над іншим. Просторовий аналіз фестивалів як місця культурної інтеракції дає змогу отримати повне розуміння того, як простір трансформується в ситуації гегемонії, а також поглиблює розуміння постколоніальних відносин (р. 91).

Тоді як Л. Донеллі зосереджується на просторових аспектах фестивалю або його впливові на прояви культурної ідентичності, К. Джеймсон (Jamieson, 2014) звертає увагу на сферу «адміністративних уявлень культури». Вона досліджує не сам фестиваль, а глобальну культурну мережу Creative City як інтернаціоналістичну інституцію, яка легітимізує як глобальні, так і локальні виміри культурної ідентичності місця та його мешканців (р. 293). Концепт інтернаціоналістичних адміністративних уявлень стосується штучно, інтелектуально та адміністративно створених концепцій культурного призначення, які є частиною економічних і політичних рішень. Адміністративні уявлення, як зазначає К. Джеймсон (Jamieson, 2014), також впливають на міську ідентичність, оскільки інтернаціоналістичне адміністративне уявлення про міський фестиваль «підтвердило та окультурило афективну міську ідентичність, яка продовжує пронизувати дискурсивні мережі міського планування» (р. 294).

Не менш актуальним напрямом дослідження є співвідношення субкультури та фестивалю. Фестивалі зазвичай організовують і відвідують люди зі схожими інтересами та світоглядом, які поділяють певні цінності чи смаки. Аудиторія

фестивалю надає перевагу або навіть вимагає автентичності досвіду. Але що це за автентичність і чи можуть глядачі відрізнити її від штучно сконструйованого фестивального простору? Так, Т. Ху та Р. Нунан (Khoo & Noonan, 2011) зазначають, що певна кількість відвідувачів фестивалю завжди насолоджуються сконструйованим (штучним) видовищем (р. 498), а К. Е. МакГ'ю та Е. М. Флетчлалл (McHugh & Fletchall, 2012), розглянувши трансформацію Ren Fest від контркультури 1960-х рр. до сучасного мейнстріму, доходять висновку, що він є симулякром, орієнтованим на «цінність знаку та споживання», який руйнує факти та фантазії, використовуючи грайливу хитрість ринку (р. 383). Тоді як домодерні європейські фестивалі та карнавали були ритуальними інверсіями соціального порядку, Ren Fest більше нагадує місце відчуження та разючого розділення в товарній культурі (McHugh & Fletchall, 2012, р. 390).

Подібні думки зустрічаємо в розвідці І. Челік (Celik Rappas, 2016), яка розглядає фестиваль як репрезентацію насильства крізь призму «скандальної структури» Каннського кінофестивалю 2009 р. Авторка ініціює цікаву дискусію щодо етики відбору фільмів, а також презентації та вручення нагород на кінофестивалі. Каннський кінофестиваль завжди діяв у «скандальних рамках», і це стосується не лише окремих режисерів і фільмів, а й політики номінування фільмів, яка переступає кордони та порушує табу. Оскільки така політика детермінує відповідну економічну рентабельність кінофестивалю вже не одне десятиліття, то залишається відкритим питання: представлені на ньому фільми обрані через їх високу художню якість, чи це така маркетингова стратегія сенсаційності? (р. 8). Або ж згадаймо дослідження С. Накадзіми (Nakajima, 2014), присвячене китайським кінофестивалю як соціальним інститутам з їхніми процесами споживання і виробництва. Зважаючи на державну кінобюрократію, коли найвідоміші кінофестивалі організовуються урядом і показують лише офіційно дозволені фільми, автор підсумовує: «без альтернативних місць (кіноклубів і кінофестивалів) та медіаспоживання (DVD та інтернет) китайські незалежні фільми не існують як соціальна реальність. Навіть якщо окремі фільми будуть відзняті, вони не зможуть охопити китайську внутрішню аудиторію» (р. 61).

У праці «Жіночий натиск» Р. Райцамер (Reitsamer, 2012) розглядає окрему культурну мережу, пов'язану з протидією та боротьбою проти дискримінації жінок у межах роботи фестивалів електронної танцювальної музики. Такі музичні фестивалі, як Mutek і Sonar, ця мережа звинувачує в несправедливому представництві жінок у їхніх програмах і, що запрошуються лише обрані жінки-діджеї, зазвичай не через програмну політику фестивалю, а внаслідок гендерних стереотипів, що лише посилює гендерні відмінності (pp. 406–407).

На додаток до окреслених вище, варто зазначити ще кілька перспективних напрямів досліджень фестивальних практик:

- вплив кліматичних змін на організацію та проведення фестивалів і навпаки, враховуючи антропогенний фактор (Mair, 2020);
- фестивалі в епоху підвищених ризиків (COVID-19, терористичні атаки, регіональні війни тощо) (Andersson et al., 2020; Campbell & Boisvert, 2021);
- генерування та збереження фестивальних вражень ((Duffy & Mair, 2021; Everingham et al., 2021);

- соціокультурні впливи фестивалів, адже йдеться про місця, де люди можуть комунікувати, вивчати та розвивати персональну та соціальну ідентичність (Duffy, 2019);
- фестивалі, технологічний розвиток та інновації (Bossey, 2019) та ін.

Висновки

Отже, конвергенція Festival Studies і Cultural Studies, їх співпраця є цікавою і малодослідженою темою в українській культурології. З позиції Cultural Studies фестивалі є конфігурацією або ж формою культурної демонстрації та простором культурної комунікації, місцем, де зароджуються владні та культурні конфлікти. Фестивалі конституюють простір для генерації оповіді, досвіду та пам'яті. Вони є публічною сферою, до якої залучені суб'єкти як активні учасники та творці цієї сфери і водночас реципієнти культурно-мистецьких сенсів, що перебувають під впливом цієї сфери. Багато цікавих і актуальних тем, пов'язаних з фестивальною практикою (протидія дискримінації, проблема ідентичності та субкультур, інституційне конструювання реальності, неокolonіальна спадщина, фестивальний досвід і враження, аналіз фестивалю як особливої категорії івентів, антропогенний фактор у фестивальній практиці, фестивалі в контексті технологічного та цивілізаційного розвитку та ін.), ті, які потребують ґрунтовного якісного аналізу, підкреслюють важливість конвергенції Festival Studies і Cultural Studies, об'єднання їхніх методологічних потенціалів, що допоможе розширити фокус аналізу, запропонувавши нові ракурси бачення та аспекти, не представлені кількісними дослідженнями в межах туризму, менеджменту і маркетингу.

Перспективними напрямками подальших досліджень можуть бути як питання конвергенції Festival Studies та Cultural Studies, з'ясування міждисциплінарних взаємозв'язків, до речі, враховуючи і потенціал Event Studies, так і проблеми взаємозв'язку фестивалів з інноваціями та технологічним розвитком, соціокультурних впливів фестивалів та формування соціальної ідентичності у контексті фестивалізації, що потребують розгляду на базі кореляції зазначених студій.

Список посилань

- Andersson, T. D., Getz, D., & Jutbring, H. (2020). Balancing value and risk within a city's event portfolio: an explorative study of DMO professionals' assessments. *International Journal of Event and Festival Management*, 11(4), 413–432. <https://doi.org/10.1108/IJEFM-01-2020-0005>
- Bishop, Z. (Ed.). (2016). *Beyond Visions: A policy on culture in Europe* (EFA Books 6). European Festivals Association. https://www.efa-aef.eu/media/2341-beyond-visions_full-pdf.pdf
- Bossey, A. (2019). Industry perceptions of potential digital futures for live performance in the staging and consumption of music festivals. In J. Mair (Ed.), *The Routledge Handbook of Festivals* (pp. 406–416). Routledge.
- Campbell, C., & Boisvert, E. (2021, January 7). *Music fans to socially distance in COVID-safe 'pods' at Adelaide's Summer Sounds Festival*. ABC News. <https://www.abc.net.au/news/2021-01-07/summer-sounds-festival-to-be-held-with-covid-safe-pods/13037246>

- Celik Rappas, I. A. (2016). Corporeal violence in art-house cinema: Cannes 2009. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 30(6), 670–678. <https://doi.org/10.1080/10304312.2016.1186601>
- De Greef, H., & Deventer, K. (Eds.). (2006). *Still so much to be done. Challenges for Culture in Europe* (EFA Books 1). European Festivals Association.
- De Greef, H., & Deventer, K. (Eds.). (2008). *Cahier de l'Atelier. Arts festivals for the sake of art?* (EFA Books 3). European Festivals Association.
- Delanty, G., Giorgi, L., & Sassatelli, M. (Eds.). (2011). *Festivals and the Cultural Public Sphere*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203818787>
- Deventer, K., & Reissig, J. (Eds.). (2009). *Dialogue. Festivals Act for an Intercultural Society* (EFA Books 4). European Festivals Association.
- Deventer, K., & Reissig, J. (Eds.). (2012). *Inside/Insight Festivals. 9 Festival Directors - 9 Stories* (EFA Books 5). European Festivals Association.
- Donnelly, L. (2017). Producing Space and Locality Through Cultural Displays: A Creole Case Study. *Space and Culture*, 20(1), 81–93. <https://doi.org/10.1177/1206331216643784>
- Driscoll, B. (2015). Sentiment analysis and the literary festival audience. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 29(6), 861–873.
- Duffy, M. (2019). Music events and festivals: Identity and experience. In J. Mair (Ed.), *The Routledge Handbook of Festivals* (pp. 304–312). Routledge.
- Duffy, M., & Mair, J. (2021). Future trajectories of festival research. *Tourist Studies*, 21(1), 9–23. <https://doi.org/10.1177/1468797621992933>
- Everingham, P., Obrador, P., & Tucker, H. (2021). Trajectories of embodiment in Tourist Studies. *Tourist Studies*, 21(1), 70–83. <https://doi.org/10.1177/1468797621990300>
- Falassi, A. (Ed.). (1987). *Time out of time : essays on the festival*. University of New Mexico Press.
- Falzon, M.-A., & Cassar, C. M. (2015). What's in a Bang? Fireworks and the Politics of Sound in Malta. *Space and Culture*, 18(2), 143–155. <https://doi.org/10.1177/1206331213509531>
- Getz, D. (1990). *Festivals, Special Events, and Tourism*. Van Nostrand Reinhold.
- Getz, D. (1997). *Event management & event tourism*. Cognizant Communication Corp.
- Getz, D. (2010). The Nature and Scope of Festival Studies. *International Journal of Event Management Research*, 5(1), 1–47.
- Jamieson, K. (2014). Tracing festival imaginaries: Between affective urban idioms and administrative assemblages. *International Journal of Cultural Studies*, 17(3), 293–303. <https://doi.org/10.1177/1367877913487550>
- Jansa, P. (2017). Culture, Society and Festivals: Cultural Studies' Perspective of Festival Research. *Media Studies*, 2, 197–207. https://medialnistudia.fsv.cuni.cz/front.file/download?file=2017_02_06_jansa.pdf
- Johanson, K., & Freeman, R. (2012). The reader as audience: The appeal of the writers' festival to the contemporary audience. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 26(2), 303–314. <https://doi.org/10.1080/10304312.2011.590575>
- Khoo, T., & Noonan, R. (2011). Going for gold: Creating a Chinese heritage festival in Nundle, New South Wales. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 25(4), 491–502. <https://doi.org/10.1080/10304312.2011.575217>
- Klaic, D. (2014). *Festivals in Focus*. Central European University Press.

- Langen, F., & Garcia, B. (2009). *Measuring the Impacts of Large Scale Cultural Events: A Literature Review* (Impacts 08). University of Liverpool. https://www.liverpool.ac.uk/media/livacuk/impacts08/pdf/pdf/Impacts08-FLangen_and_BGarcia_May_2009_Events_Review.pdf
- Mair, J. (2020). Events and climate change. In N. Wise, & K. Maguire (Eds.). *A Research Agenda for Event Impacts* (pp. 215–225). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781839109256.00025>
- McHugh, K. E., & Fletchall, A. (2012). Festival and the Laughter of Being. *Space and Culture*, 15(4), 381–394. <https://doi.org/10.1177/1206331212460622>
- Mundi, S. (Ed.). (2016). *Cahier de l'Atelier #2* (EFA Books 7). European Festivals Association.
- Nakajima, S. (2014). Chinese film spaces: the social locations and media of urban independent screen consumption. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 28(1), 52–64. <https://doi.org/10.1080/10304312.2014.870872>
- Newbold, Ch., Maughan, Ch., Jordan, J., & Bianchini, F. (Eds.). (2015). *Focus On Festivals: Contemporary European case studies and perspectives*. Goodfellow Publishers.
- Reitsamer, R. (2012). Female Pressure: A translocal feminist youth-oriented cultural network. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 26(3), 399–408. <https://doi.org/10.1080/10304312.2012.665837>
- Richards, G., & King, B. (2022). The experience of cultural festivals: evidence from Hong Kong. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 296–309. <https://doi.org/10.1080/19407963.2022.2033249>
- Ritchie, B.J.R. (1984). Assessing the Impact of Hallmark Events: Conceptual and Research Issues. *Journal of Travel Research*, 23(1), 2–11.
- Weber, M. (2015). Conceptualizing audience experience at the literary festival. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 29(1), 84–96. <https://doi.org/10.1080/10304312.2014.986058>
- Yeoman, I., Robertson, M., Ali-Knight, J., Drummond, S., & McMahon-Beattie, U. (Eds.). (2011). *Festival and events management: an international arts and culture perspective*. Routledge.

References

- Andersson, T. D., Getz, D., & Jutbring, H. (2020). Balancing value and risk within a city's event portfolio: an explorative study of DMO professionals' assessments. *International Journal of Event and Festival Management*, 11(4), 413–432. <https://doi.org/10.1108/IJEFM-01-2020-0005> [in English].
- Bishop, Z. (Ed.). (2016). *Beyond Visions: A policy on culture in Europe* (EFA Books 6). European Festivals Association. https://www.efa-aef.eu/media/2341-beyond-visions_full-pdf.pdf [in English].
- Bossey, A. (2019). Industry perceptions of potential digital futures for live performance in the staging and consumption of music festivals. In J. Mair (Ed.), *The Routledge Handbook of Festivals* (pp. 406–416). Routledge [in English].
- Campbell, C., & Boisvert, E. (2021, January 7). *Music fans to socially distance in COVID-safe 'pods' at Adelaide's Summer Sounds Festival*. ABC News. <https://www.abc.net.au/news/2021-01-07/summer-sounds-festival-to-be-held-with-covid-safe-pods/13037246> [in English].

- Celik Rappas, I. A. (2016). Corporeal violence in art-house cinema: Cannes 2009. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 30(6), 670–678. <https://doi.org/10.1080/10304312.2016.1186601> [in English].
- De Greef, H., & Deventer, K. (Eds.). (2006). *Still so much to be done. Challenges for Culture in Europe* (EFA Books 1). European Festivals Association [in English].
- De Greef, H., & Deventer, K. (Eds.). (2008). *Cahier de l'Atelier. Arts festivals for the sake of art?* (EFA Books 3). European Festivals Association [in English].
- Delanty, G., Giorgi, L., & Sassatelli, M. (Eds.). (2011). *Festivals and the Cultural Public Sphere*. Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203818787> [in English].
- Deventer, K., & Reissig, J. (Eds.). (2009). *Dialogue. Festivals Act for an Intercultural Society* (EFA Books 4). European Festivals Association [in English].
- Deventer, K., & Reissig, J. (Eds.). (2012). *Inside/Insight Festivals. 9 Festival Directors - 9 Stories* (EFA Books 5). European Festivals Association [in English].
- Donnelly, L. (2017). Producing Space and Locality Through Cultural Displays: A Creole Case Study. *Space and Culture*, 20(1), 81–93. <https://doi.org/10.1177/1206331216643784> [in English].
- Driscoll, B. (2015). Sentiment analysis and the literary festival audience. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 29(6), 861–873 [in English].
- Duffy, M. (2019). Music events and festivals: Identity and experience. In J. Mair (Ed.), *The Routledge Handbook of Festivals* (pp. 304–312). Routledge [in English].
- Duffy, M., & Mair, J. (2021). Future trajectories of festival research. *Tourist Studies*, 21(1), 9–23. <https://doi.org/10.1177/1468797621992933> [in English].
- Everingham, P., Obrador, P., & Tucker, H. (2021). Trajectories of embodiment in Tourist Studies. *Tourist Studies*, 21(1), 70–83. <https://doi.org/10.1177/1468797621990300> [in English].
- Falassi, A. (Ed.). (1987). *Time out of time : essays on the festival*. University of New Mexico Press [in English].
- Falzon, M.-A., & Cassar, C. M. (2015). What's in a Bang? Fireworks and the Politics of Sound in Malta. *Space and Culture*, 18(2), 143–155. <https://doi.org/10.1177/1206331213509531> [in English].
- Getz, D. (1990). *Festivals, Special Events, and Tourism*. Van Nostrand Reinhold [in English].
- Getz, D. (1997). *Event management & event tourism*. Cognizant Communication Corp [in English].
- Getz, D. (2010). The Nature and Scope of Festival Studies. *International Journal of Event Management Research*, 5(1), 1–47 [in English].
- Jamieson, K. (2014). Tracing festival imaginaries: Between affective urban idioms and administrative assemblages. *International Journal of Cultural Studies*, 17(3), 293–303. <https://doi.org/10.1177/1367877913487550> [in English].
- Jansa, P. (2017). Culture, Society and Festivals: Cultural Studies' Perspective of Festival Research. *Media Studies*, 2, 197–207. https://medialnistudia.fsv.cuni.cz/front.file/download?file=2017_02_06_jansa.pdf [in English].
- Johanson, K., & Freeman, R. (2012). The reader as audience: The appeal of the writers' festival to the contemporary audience. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 26(2), 303–314. <https://doi.org/10.1080/10304312.2011.590575> [in English].

- Khoo, T., & Noonan, R. (2011). Going for gold: Creating a Chinese heritage festival in Nundle, New South Wales. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 25(4), 491–502. <https://doi.org/10.1080/10304312.2011.575217> [in English].
- Klaic, D. (2014). *Festivals in Focus*. Central European University Press [in English].
- Langen, F., & Garcia, B. (2009). *Measuring the Impacts of Large Scale Cultural Events: A Literature Review* (Impacts 08). University of Liverpool. https://www.liverpool.ac.uk/media/livacuk/impacts08/pdf/pdf/Impacts08-FLangen_and_BGarcia_May_2009_Events_Review.pdf [in English].
- Mair, J. (2020). Events and climate change. In N. Wise, & K. Maguire (Eds). *A Research Agenda for Event Impacts* (pp. 215–225). Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781839109256.00025> [in English].
- McHugh, K. E., & Fletchall, A. (2012). Festival and the Laughter of Being. *Space and Culture*, 15(4), 381–394. <https://doi.org/10.1177/1206331212460622> [in English].
- Mundi, S. (Ed.). (2016). *Cahier de l'Atelier #2* (EFA Books 7). European Festivals Association [in English].
- Nakajima, S. (2014). Chinese film spaces: the social locations and media of urban independent screen consumption. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 28(1), 52–64. <https://doi.org/10.1080/10304312.2014.870872> [in English].
- Newbold, Ch., Maughan, Ch., Jordan, J., & Bianchini, F. (Eds.). (2015). *Focus On Festivals: Contemporary European case studies and perspectives*. Goodfellow Publishers [in English].
- Reitsamer, R. (2012). Female Pressure: A translocal feminist youth-oriented cultural network. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 26(3), 399–408. <https://doi.org/10.1080/10304312.2012.665837> [in English].
- Richards, G., & King, B. (2022). The experience of cultural festivals: evidence from Hong Kong. *Journal of Policy Research in Tourism, Leisure and Events*, 296–309. <https://doi.org/10.1080/19407963.2022.2033249> [in English].
- Ritchie, B.J.R. (1984). Assessing the Impact of Hallmark Events: Conceptual and Research Issues. *Journal of Travel Research*, 23(1), 2–11 [in English].
- Weber, M. (2015). Conceptualizing audience experience at the literary festival. *Continuum: Journal of Media & Cultural Studies*, 29(1), 84–96. <https://doi.org/10.1080/10304312.2014.986058> [in English].
- Yeoman, I., Robertson, M., Ali-Knight, J., Drummond, S., & McMahon-Beattie, U. (Eds.). (2011). *Festival and events management: an international arts and culture perspective*. Routledge [in English].

CULTURAL STUDIES, FESTIVAL STUDIES AND PROMISING RESEARCH AREAS OF FESTIVAL PRACTICES

Maryna Kozlovska

PhD,

Kyiv National University of Culture and Arts,

Kyiv, Ukraine

ORCID: 0000-0002-2906-672X

e-mail: mkozlovska@knukim.edu.ua

The aim of the article is to analyse the potential of convergence between Festival Studies and Cultural Studies, to outline promising areas of research on festival practices at the present stage based on the correlation of the mentioned studios. *Research results.* In contrast to the discourses on festival tourism and festival management, which operate with quantitative methods, the discourse on the role, significance and impact of festivals on society and culture, and vice versa, emphasises not only the importance of festival practice qualitative analysis, but also suggests Festival Studies and Cultural Studies convergence. As a result of this convergence, a common field of research approaches is emerging that helps to reveal the culture-creating potential of festival practices and movements and to present festivals as an important component of the culture metasystem. *The scientific novelty* of the study lies in the fact that for the first time in Ukrainian cultural studies, Festival Studies and Cultural Studies convergence is considered as a promising methodological approach designed to enrich both areas, primarily through a qualitative cultural analysis of festival practice. *Conclusions.* It is found that from the perspective of Cultural Studies, festivals are a configuration or a form of cultural demonstration and cultural communication. They constitute a space for the generation of narrative, experience and memory and are also a public sphere that involves subjects as active participants and creators of this sphere and, at the same time, recipients of cultural and artistic meanings under its influence. It is proved that many interesting and relevant topics related to festival practice, those that require a thorough qualitative analysis, emphasise the importance of Festival Studies and Cultural Studies convergence, combining their methodological potentials, which will help to expand the focus of the analysis, offering new perspectives and aspects not represented by quantitative research in tourism, management and marketing.

Keywords: Cultural Studies; Festival Studies; festival; festival practice; festival space; events; convergence; cultural identity

This is an open access journal, and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution 4.0.